

## CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

23 mars 2006

### PROPOSITION DE LOI

visant à consacrer une nouvelle politique  
de gestion des drogues, à prévenir leurs  
effets néfastes et à lutter contre leur  
commerce illicite

(déposée par M.Thierry Giet,  
Mme Marie-Claire Lambert, M. Yvan Mayeur,  
Mme Valérie Déom, M. Patrick Moriau  
et Mme Karine Lalieux)

#### SOMMAIRE

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| 1. Résumé .....             | 3  |
| 2. Développements .....     | 4  |
| 3. Proposition de loi ..... | 18 |
| 4. Annexe .....             | 22 |

## BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

23 maart 2006

### WETSVOORSTEL

tot vastlegging van een nieuw drugsbeleid,  
ter voorkoming van de funeste gevolgen  
van drugs en ter bestrijding  
van de illegale drugshandel

(ingediend door de heer Thierry Giet,  
mevrouw Marie-Claire Lambert,  
de heer Yvan Mayeur, mevrouw Valérie Déom,  
de heer Patrick Moriau  
en mevrouw Karine Lalieux)

#### INHOUD

|                       |    |
|-----------------------|----|
| 1. Samenvatting ..... | 3  |
| 2. Toelichting .....  | 4  |
| 3. Wetsvoorstel ..... | 18 |
| 4. Bijlage .....      | 22 |

|                      |                                                                                                                              |
|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <i>cdH</i>           | : Centre démocrate Humaniste                                                                                                 |
| <i>CD&amp;V</i>      | : Christen-Democratisch en Vlaams                                                                                            |
| <i>ECOLO</i>         | : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales                                                            |
| <i>FN</i>            | : Front National                                                                                                             |
| <i>MR</i>            | : Mouvement Réformateur                                                                                                      |
| <i>N-VA</i>          | : Nieuw - Vlaamse Alliantie                                                                                                  |
| <i>PS</i>            | : Parti socialiste                                                                                                           |
| <i>sp.a - spirit</i> | : Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht. |
| <i>Vlaams Belang</i> | : Vlaams Belang                                                                                                              |
| <i>VLD</i>           | : Vlaamse Liberalen en Democraten                                                                                            |

*Abréviations dans la numérotation des publications :*

*DOC 51 0000/000* : Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif

*QRVA* : Questions et Réponses écrites

*CRIV* : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)

*CRABV* : Compte Rendu Analytique (couverture bleue)

*CRIV* : Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)

*PLEN* : Séance plénière

*COM* : Réunion de commission

*MOT* : Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

*Afkortingen bij de nummering van de publicaties :*

*DOC 51 0000/000* : Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer

*QRVA* : Schriftelijke Vragen en Antwoorden

*CRIV* : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)

*CRABV* : Beknopt Verslag (blauwe kaft)

*CRIV* : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)

*PLEN* : Plenum

*COM* : Commissievergadering

*MOT* : Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

*Publications officielles éditées par la Chambre des représentants*

*Commandes :*  
*Place de la Nation 2*  
*1008 Bruxelles*  
*Tél. : 02/ 549 81 60*  
*Fax : 02/549 82 74*  
*www.laChambre.be*

*Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers*

*Bestellingen :*  
*Natieplein 2*  
*1008 Brussel*  
*Tel. : 02/ 549 81 60*  
*Fax : 02/549 82 74*  
*www.deKamer.be*  
*e-mail : publicaties@deKamer.be*

## RÉSUMÉ

*La proposition vise à changer la politique en matière de drogue par les moyens suivants:*

- 1. dépénalisation de la consommation de cannabis à usage personnel, la quantité seuil étant déterminée par le Roi, tout en réprimant l'incitation à son usage;*
- 2. amélioration de la sécurité juridique des intervenants sociaux travaillant dans ce domaine;*
- 3. répression de l'usage de substances, lorsque cela peut mettre en danger autrui;*
- 4. possibilité pour le procureur du Roi de proposer des transactions, dans les cas d'usages à titre personnel;*
- 5. création d'un fonds de lutte contre les assuétudes;*
- 6. réglementation de la commercialisation du cannabis.*

## SAMENVATTING

*Dit wetsvoorstel strekt ertoe het drugsbeleid een andere wending te geven, met name door:*

- 1. het bezit van cannabis voor persoonlijk gebruik uit het strafrecht te lichten. De drempelhoeveelheid zou door de Koning worden vastgelegd, waarbij het de bedoeling is het gebruik van cannabis te ontraden;*
- 2. de maatschappelijk werkers die zich met het drugsvraagstuk bezighouden, meer rechtszekerheid te bieden;*
- 3. het drugsgebruik te bestraffen indien het anderen in gevaar brengt;*
- 4. de procureur des Konings de mogelijkheid te bieden in geval van cannabisbezit voor eigen gebruik, een minnelijke schikking voor te stellen;*
- 5. een Fonds ter bestrijding van verslaving op te richten;*
- 6. de commercialisering van cannabis te reglementeren.*

## DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La question des drogues et de leur consommation fait l'objet de débats réguliers et de nombreuses propositions depuis près de trente ans.

Les points de vue se sont opposés de manière parfois radicale. Les partisans des uns et des autres ont chacun affirmé que leurs arguments étaient porteurs de la plus juste analyse et donc des meilleures solutions.

On a ainsi entendu, notamment:

– que sans remettre en cause la pénalisation et la répression, les drogues illicites ne pouvaient être confondues entre elles, principalement parce que leurs effets n'étaient pas les mêmes, et que certaines, dites douces, devaient être sorties du champ de la loi;

– qu'aucune prohibition ne pourrait supprimer ou même réduire la consommation des drogues, et qu'en conséquence les États devaient organiser ou contrôler la production et le commerce des stupéfiants, seule manière d'éviter que des mafias prospèrent et s'enrichissent, que les produits consommés soient frelatés ou qu'une criminalité liée au besoin de financer sa consommation se développe; la tolérance serait en fait le garant de la paix sociale;

– que la répression, du trafic à la consommation, était une question morale dans une société démocratique, parce que celle-ci est fondée sur l'autonomie de la personne et de la volonté de chaque citoyen; dès lors, la loi répressive n'interviendrait pas pour pénaliser le toxicomane, mais pour sauver le citoyen;

– qu'au contraire, les droits modernes des États laïcisés s'occupent des rapports sociaux et non de l'intimité de la personne, qu'il doit y avoir autour de chaque individu une zone exempte d'intervention, qui renvoie à la liberté de conscience, à l'autonomie individuelle et au droit que chaque personne a sur son propre corps et sur sa propre vie.

Ces arguments sont certes impressionnants. Ils consacrent cependant des tensions et des évidences dont les contradictions n'ont pas été dépassées.

## TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Al bijna dertig jaar lang vinden er regelmatig debatten plaats en worden er tal van voorstellen geformuleerd over drugs en drugsgebruik.

Soms werden daarbij diametraal tegengestelde standpunten ingenomen. De protagonisten voerden elk aan dat hún argumenten op de beste analyse berustten en dat zij bijgevolg de beste oplossingen in huis hadden.

Onder andere de volgende zienswijzen werden verdedigd:

– zonder afbreuk te doen aan de strafbaarstelling van het drugsgebruik en aan een repressief optreden ertegen, is het van belang de verschillende soorten van illegale drugs goed uit elkaar te houden. Niet elke drug heeft immers hetzelfde effect en bepaalde, zogenaamde softdrugs moeten uit het strafrecht worden gelicht;

– het is onmogelijk via verbodsbepalingen het drugsgebruik uit de wereld te helpen of ook maar terug te dringen. Bijgevolg moeten de Staten de productie van en de handel in verdovende middelen zelf organiseren en controleren, want alleen op die manier wordt voorkomen dat maffiagroeperingen er munt uit slaan en zich verrijken, dat met de geconsumeerde producten wordt gesjoemeld en dat de misdaad toeneemt omdat de gebruikers hun drugs nu eenmaal moeten betalen. Tolerantie zou volgens die visie garant staan voor sociale rust;

– repressie van drugshandel en drugsgebruik is in een democratische samenleving veeleer een morele kwestie, want de democratie is gebaseerd op de autonomie van het individu en op de wil van elke burger. Daarom mag een repressieve wetgeving er niet zozeer op gericht zijn verslaafden te straffen, dan wel burgers een reddende hand te reiken;

– het moderne recht in de geseculariseerde Staten regelt integendeel de sociale relaties tussen de burgers, veeleer dan de intieme levenssfeer van elk individu. Daarom heeft elk individu recht op een interventievrije levensruimte waarbinnen hij kan handelen in overeenstemming met zijn eigen geweten, waarbinnen zijn individuele autonomie tot ontplooiing kan komen en waarbinnen hij het recht heeft over zijn eigen lichaam en leven te beschikken.

Het betreft hier weliswaar overtuigende argumenten, maar in feite doen ze niet méér dan uiting geven aan tegengestelde visies en overbruggen ze de tegenstellingen niet.

Sans doute les échanges sont-ils restés trop théoriques. On peut en percevoir les raisons. «La drogue», dans l'imaginaire social, est devenue un espace maudit, au point d'arriver à s'exclure de tout et à sombrer notamment dans la violence et la criminalité. «La drogue» appelle très largement la méfiance et la répulsion.

Cette répulsion se comprend, ne serait-ce qu'à constater les effets dévastateurs que peuvent avoir tous les stupéfiants sur ceux qui les consomment, du fait des effets directs du produit ou du fait de modes de consommation abusifs.

Mais ce rejet collectif a maintenu le réel à distance des débats. Il a empêché de construire des solutions à la fois efficaces et cohérentes, qui auraient intégré les éléments pertinents de chacune des positions.

Dans le même temps, il faut bien constater que les problèmes posés par la consommation de certaines drogues et par le trafic de l'ensemble d'entre elles n'ont fait que se développer. Il s'agit tant de questions de santé publique que du développement d'une délinquance parfois violente liée à la consommation.

L'on observe aussi, et tout le monde le reconnaît, que la consommation de certaines drogues illicites ne peut plus être traitée de la même manière que d'autres.

Ce n'est pas tellement la moindre dangerosité du cannabis et de ses dérivés qui permet d'apprécier différemment ces produits, que la constatation que leur consommation est relativement généralisée, malgré la loi et au mépris de celle-ci, mais aussi socialement maîtrisée dans la plupart des cas.

Les auteurs de la présente proposition ont tenté de faire la somme des arguments échangés au cours des années, et de les confronter à la réalité. Ils sont persuadés que l'on peut aujourd'hui dépasser certaines réticences et modifier notre législation, notamment pénale, en garantissant tout à la fois une politique de prévention visant à décourager la consommation, une meilleure prise en compte du statut des personnes dans leurs choix individuels, une protection renforcée de la société à l'égard des effets néfastes de la consommation de drogue et un engagement clair dans la lutte contre le trafic de stupéfiants.

Wellicht zijn die debatten te theoretisch gebleven. Dat is niet verwonderlijk. In de ogen van de samenleving zijn «drugs» per definitie verwerpelijk, waardoor drugsgebruikers zichzelf in de marge manoeuvreren en ten prooi vallen aan geweld en criminaliteit. Argwaan en afwijzing: dat zijn doorgaans de manieren waarop de samenleving met drugs omgaat.

Die categorische afwijzing van drugs is makkelijk te begrijpen, als men kijkt naar de catastrofale gevolgen van eender welk verdovend middel op de gebruikers ervan. Ook de directe gevolgen van het drugsgebruik en de vorm die overmatig drugsgebruik kan aannemen, vormen een verklaring voor die afwijzende houding.

Toch heeft die collectieve afwijzing tot gevolg gehad dat de debatten voorbij gingen aan de situatie in het veld. Daardoor slaagde men er niet in doeltreffende én coherente oplossingen uit te werken die de relevante aspecten van de diverse standpunten met elkaar verzoenen.

Tezelfdertijd kunnen we niet om de vaststelling heen dat de consumptie van bepaalde drugs en de handel in alle soorten van drugs steeds grotere problemen met zich brengen. Het gaat dan zowel om problemen op het stuk van de volksgezondheid, als om een almaar toenemende en soms gewelddadige delinquentie die rechtstreeks verband houdt met het drugsgebruik.

Voorts ontkent niemand nog dat het gebruik van een welbepaalde illegale drug een andere aanpak vereist dan het gebruik van weer andere drugs.

Een specifieke aanpak van het cannabisgebruik is niet zozeer ingegeven door het feit dat die drugs en de derivaten ervan minder gevaarlijk zouden zijn, dan wel door de vaststelling dat het gebruik ervan – ondanks de bestaande wetgeving – betrekkelijk veralgemeend is en in de meeste gevallen ook sociaal onder controle wordt gehouden.

De indieners van dit wetsvoorstel hebben gepoogd de argumenten pro en contra van de voorbije jaren op een rijtje te zetten en ze aan de realiteit te toetsen. Ze zijn ervan overtuigd dat de tijd gekomen is om bepaalde bezwaren te overstijgen en werk te maken van een aanpassing van onze wetgeving – inzonderheid onze strafwetgeving. Daarbij moet niet alleen een preventief en ontradend beleid worden gegarandeerd, maar ook een betere wettelijke inachtneming van de vrije individuele keuzen, een meer doorgedreven bescherming van de samenleving tegen de funeste gevolgen van het drugsgebruik en onverbiddelijkheid in de strijd tegen de illegale drugshandel.

\*  
\* \*

Les auteurs de la proposition considèrent que la politique en matière de drogue doit être développée et mise en œuvre dans le cadre de 9 axes prioritaires, qui doivent être lus de manière globale et complémentaire. La présente proposition vise à concrétiser une série d'objectifs précis. Dans un souci de cohérence et de bonne compréhension générale de la philosophie qui sous-tend le présent texte, les auteurs passent rapidement en revue ci-dessous les grandes priorités auxquelles il convient, selon eux, de s'attaquer.

#### 1. Des campagnes massives et récurrentes de santé publique

À l'heure actuelle, la diffusion systématique d'informations objectives, claires et cohérentes fait souvent défaut. Pour les auteurs, ces campagnes doivent être élaborées au sein de la future Cellule générale de politique en matière de drogues. Les auteurs souhaitent des campagnes d'information et de sensibilisation permanentes adaptées aux publics à toucher et aux circonstances. Une attention particulière doit être apportée aux jeunes. Chacun doit être informé des risques encourus par la consommation de drogues.

#### 2. Créer et financer un Fonds de lutte contre les assuétudes

Les auteurs proposent la création d'un «Fonds de lutte contre les assuétudes», financé par le produit des saisies et confiscations liées aux trafics de stupéfiants (argent, immeubles, véhicules, etc). Entre 5 et 7 millions EUR pourraient ainsi être affectés chaque année à ces secteurs, en plus des moyens actuellement débloqués. Ce fonds, géré par le Service Public Fédéral Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement, en collaboration avec les communautés et les régions, si celles-ci le souhaitent, pourrait ainsi financer, complémentirement aux moyens existants:

- prioritairement les messages d'information de santé publique et l'offre de traitement des personnes toxomanes;
- de manière supplétive, un supplément de moyens de fonctionnement des polices spéciales et des parquets concernés.

\*  
\* \*

De indieners van het wetsvoorstel zijn van oordeel dat het drugsbeleid rond negen prioritaire richtsnoeren moet worden uitgebouwd en ten uitvoer gelegd. Die negen richtsnoeren moeten worden gezien als een geheel van beleidslijnen die elkaar aanvullen. Dit wetsvoorstel strekt ertoe een aantal precieze doelstellingen concreet gestalte te geven. Ter wille van de coherentie en een goed algemeen begrip van de uitgangspunten van de in uitzicht gestelde wettekst, overlopen de indieners hieronder bondig de volgens hen prioritaire beleidslijnen.

#### 1. Grootscheepse en herhaalde volksgezondheids-campagnes

Momenteel ontbreekt het vaak aan systematisch verspreide, objectieve, duidelijke en coherente informatie. De indieners stellen voor de campagnes die daartoe moeten worden gevoerd, toe te vertrouwen aan de op te richten Algemene Beleidscel inzake drugs. Voorts pleiten zij voor permanente informatie- en sensibiliseringscampagnes voor specifieke doelgroepen en omstandigheden. Bijzondere aandacht moet tevens uitgaan naar de jongeren. Iedereen moet worden ingelicht over de risico's van drugsgebruik.

#### 2. Oprichting en financiering van een Fonds ter bestrijding van verslaving

De indieners stellen de oprichting voor van een Fonds ter bestrijding van verslaving, dat zou worden gefinancierd met de opbrengst van de inbeslagnames en verbeurdverklaringen die worden verricht na de ontmanteling van illegale drugscircuits (geld, gebouwen, voertuigen enzovoort). Aldus zou, bovenop de thans beschikbare middelen, elk jaar nog eens een bedrag van 5 tot 7 miljoen euro kunnen worden besteed aan het antidrugs- en antiverslavingsbeleid. Het Fonds zou worden beheerd door de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, in samenwerking met de gemeenschappen en de gewesten zo die dat wensen. Met de bijkomende middelen zou het Fonds dan de volgende initiatieven kunnen financieren:

- prioritair de verstrekking van informatie met betrekking tot aspecten van volksgezondheid en het aanbod inzake de behandeling van drugsverslaafden;
- eventueel ook de werking van de speciaal voor drugs ingezette politiediensten en van de betrokken parketten.

### 3. Pour un service téléphonique d'aide 24 heures sur 24

Les auteurs demandent, via une proposition de résolution, la création d'un numéro d'urgence gratuit en vue de renseigner les personnes confrontées, directement ou à travers un(e) proche, à un problème de drogues et d'assurer leur orientation ou leur prise en charge.

### 4. Renforcer la lutte contre les trafics de drogues

Pour les auteurs, la lutte contre les trafiquants doit être une des principales priorités nationales. Le parquet fédéral doit coordonner les actions et s'appuyer sur les procureurs du Roi. La lutte contre le trafic de drogues doit être érigée en priorité de politique criminelle. Les parquets doivent élaborer un plan d'action en la matière. Les moyens des polices et des parquets doivent pour ce faire être renforcés. Les polices doivent concentrer leurs efforts sur la recherche et l'interpellation des trafiquants. 73% des interpellations concernent des consommateurs de drogues à usage personnel (chiffres de 2000). Elles doivent davantage se focaliser sur les trafics et les trafiquants.

### 5. Soustraire les consommateurs des circuits criminels

Si la poursuite et la répression des trafiquants doivent constituer une priorité absolue, les personnes consommant du cannabis pour leur usage personnel ne peuvent être criminalisées. Cette criminalisation produit de nombreux effets pervers: relégation dans l'illégalité d'une partie de la population, renforcement des trafics illicites, perte de crédibilité de la Justice et de la police car la loi est sans cesse violée, etc. Les auteurs proposent, pour ces raisons, une décriminalisation de la détention et de l'acquisition de cannabis pour usage personnel pour les personnes âgées de plus de 16 ans. Plus spécifiquement, ils proposent qu'il y ait une présomption irréfragable de détention à usage personnel – et dès lors pas d'infraction – lorsque la quantité détenue est inférieure à une limite fixée par le Roi. À cet égard, on peut penser que 5 grammes est une limite raisonnable.

Les auteurs demandent que cette décriminalisation du cannabis ne soit appliquée qu'après au moins 18 mois de campagnes d'information sur les risques de santé liés à la consommation de cannabis.

### 3. Telefonische hulp de klok rond

Via een voorstel van resolutie vragen de indieners van dit wetsvoorstel de regering een gratis noodnummer in het leven te roepen, waarnaar mensen kunnen bellen als zij direct of via een naaste worden geconfronteerd met een drugsprobleem. Het is de bedoeling dat de betrokkenen correct worden doorverwezen naar de voor hen geschikte hulpverleners.

### 4. Een strenger optreden tegen de drugshandel

De indieners van dit wetsvoorstel beschouwen de strijd tegen de drugshandelaars als een van de nationale hoofdprioriteiten. Het federaal parket moet de acties coördineren en moet daarbij de steun krijgen van de procureurs des Konings. De strijd tegen de drugshandel moet een prioriteit worden binnen het misdaadbestrijdingsbeleid. De parketten moeten terzake een actieplan uitwerken. Daartoe moeten de politiediensten en de parketten meer middelen krijgen. De politie moet zich toespitsten op de opsporing en het verhoor van drugshandelaars. Momenteel worden in 73% van de gevallen mensen verhoord die drugs bezitten voor eigen gebruik (cijfers van 2000). De focus moet verschuiven naar de drugscircuits en de drugshandelaars.

### 5. De drugsgebruikers uit de criminele circuits halen

Uiteraard moet het opsporen en vervolgen van drugshandelaars een absolute prioriteit blijven, maar dan wel zonder dat de bezitters van cannabis voor eigen gebruik worden gecriminaliseerd. Die criminalisering heeft heel wat ongewenste neveneffecten: een deel van de bevolking geraakt in de illegaliteit verzeild, het aantal illegale drugscircuits neemt toe, het gerecht en de politie boeten aan geloofwaardigheid in want de wet wordt voortdurend geschonden enzovoort. Daarom stellen de indieners voor het bezit en de aanschaf van cannabis voor eigen gebruik uit het strafrecht te lichten, althans indien de betrokkenen ouder zijn dan zestien jaar. Meer in het bijzonder stellen ze voor dat, bij het bezit van een hoeveelheid cannabis die lager ligt dan een door de Koning vast te stellen limiet, een onweerlegbaar vermoeden van bezit voor persoonlijk gebruik zou gelden, wat dus inhoudt dat er geen sprake zou zijn van een misdrijf. In dat verband zou vijf gram als een redelijke limiet kunnen worden beschouwd.

De indieners vragen dat die depenalisering van het cannabisbezit pas zou ingaan na een informatiecampagne van achttien maanden over de gezondheidsrisico's van cannabisgebruik.

La décriminalisation est limitée aux personnes de plus de 16 ans. Une enquête réalisée par l'université de Gand auprès d'adultes ayant consommé au moins 5 fois du cannabis établit que l'âge moyen de la première consommation est de 16 ans.<sup>1</sup> Un des objectifs de la présente proposition de loi étant de soustraire les consommateurs des circuits criminels, il est logique que la décriminalisation s'étende aux mineurs de plus de 16 ans.

Les auteurs du présent texte renvoient à cet égard aux différents effets pervers de la criminalisation expliqués ci-dessus. En deçà de l'âge de 16 ans, la consommation de cannabis est davantage encore susceptible de révéler une situation problématique chez le mineur. L'intervention du juge de la jeunesse se justifie donc pleinement. Il s'agira alors non pas d'une infraction mais d'un fait qualifié infraction. Le juge de la jeunesse pourra, s'il y a lieu, prendre à l'égard de ce mineur des mesures de garde, de préservation ou d'éducation telles que décrites à l'article 37 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse.

La présente proposition de loi incrimine par ailleurs la consommation aussi bien de cannabis que d'autres substances visées par la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, lorsque celle-ci a lieu en présence directe de mineurs de moins de 16 ans ou en public. Dans ce dernier cas, la consommation sera incriminée si elle se produit d'une manière susceptible d'inciter autrui à l'usage de ces substances.

La présente proposition sanctionne également la personne qui, sous l'effet d'une substance quelconque visée par la loi, a un comportement qui risquerait de mettre en danger autrui. Cette disposition ne concerne pas l'hypothèse de la conduite d'un véhicule puisque les lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées le 16 mars 1968, visent directement ce cas de figure.

Par rapport aux précédentes propositions de loi sur cette matière, les auteurs du présent texte ne reprennent pas la problématique de la consommation dans les institutions pénitentiaires ou dans les établissements scolaires. D'abord, parce que ce problème peut être adéquatement réglé par un règlement d'ordre intérieur ou par une procédure disciplinaire et ensuite, parce que

Voorts blijft die depenalisering beperkt tot wie ouder is dan zestien jaar. Uit onderzoek door de Universiteit Gent bij volwassenen die op zijn minst vijf maal cannabis hebben gebruikt, blijkt dat de gemiddelde leeftijd bij het eerste gebruik op zestien jaar ligt<sup>1</sup>. Aangezien dit wetsvoorstel onder andere tot doel heeft de gebruikers uit de criminaliteit te houden, is het logisch dat de beoogde depenalisering zou gelden voor personen van ouder dan zestien.

De indieners van dit wetsvoorstel herinneren in dat verband aan de diverse, hierboven reeds toegelichte neveneffecten. Cannabisgebruik onder de zestien jaar houdt voor de minderjarige veel meer gevaren in op problematisch gebruik. Het optreden van de jeugdrechter is in die gevallen dan ook volkomen gerechtvaardigd. Het zal dan niet gaan om een misdrijf, maar om een als misdrijf omschreven feit. De jeugdrechter kan zo nodig de maatregelen van bewaring, behoeding of opvoeding opleggen waarin artikel 37 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming voorziet.

Dit wetsvoorstel bestraft overigens zowel het gebruik van cannabis als dat van andere stoffen als bedoeld in de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, wanneer die stoffen worden gebruikt in het directe bijzijn van minderjarigen van zestien en jonger, dan wel in het openbaar. In laatstgenoemd geval zal het gebruik van cannabis worden bestraft als het van die aard is dat het ook anderen tot gebruik kan aanzetten.

Voorts bestraft dit wetsvoorstel al wie, onder invloed van eender welke bij de wet bedoelde stof, gedragingen vertoont die anderen in gevaar kunnen brengen. Die bepaling heeft geen betrekking op de hypothese waarin iemand een voertuig bestuurt, want die hypothese valt al rechtsreeks onder de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 16 maart 1968 tot coördinatie van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer.

In vergelijking met de vorige wetsvoorstellen aangaande deze aangelegenheid hebben de indieners van deze tekst ervoor gekozen het vraagstuk van het drugsgebruik in de strafinrichtingen of de scholen niet te behandelen. Ten eerste omdat dat vraagstuk passend kan worden aangepakt met een huishoudelijk reglement of een tuchtprocedure; ten tweede omdat dit wetsvoorstel

<sup>1</sup> Decorte et al., Universiteit de Gand, 2003.

<sup>1</sup> Decorte et al., Rijksuniversiteit Gent, 2003.

la présente proposition de loi vise plus largement le problème de la consommation en public ou en présence de mineurs de moins de 16 ans.

La présente proposition de loi offre par ailleurs la possibilité au procureur du Roi de proposer une transaction pénale à la personne qui aura détenu ou acquis une des substances prohibées par la loi précitée, à des fins d'usage personnel. La transaction consiste en l'extinction de l'action publique par l'effet du paiement d'une certaine somme d'argent. Cette solution présente un double avantage. D'abord, l'amende prononcée de cette manière sera plus systématiquement appliquée et frappe à l'endroit le plus sensible pour le consommateur, à savoir son portefeuille. Ensuite, elle présente l'immense avantage d'éviter à l'utilisateur le risque d'un emprisonnement. On sait à quel point le milieu carcéral ne constitue pas la réponse appropriée pour aider les toxicomanes.

Enfin, les auteurs demandent aussi, moyennant une étude préalable approfondie, que s'ouvre un véritable débat sur la réglementation du commerce du cannabis, et que ce débat puisse se conclure dans un délai raisonnable.

#### 6. Soutenir la politique de réduction des risques

Les auteurs proposent une clarification du cadre législatif relatif aux mesures de réduction des risques. Il s'agit de permettre la mise en œuvre, en toute sécurité juridique, des projets de réduction des risques (testing du niveau de dangerosité des produits, installation de salles d'accueil pour réduire les risques infectieux liés aux injections).

Il existe en effet des possibilités de réduire les risques d'accidents et de développement d'usages problématiques de certaines drogues de synthèse. Les stratégies de réduction des risques, et plus particulièrement la réduction des risques avec analyse de pilules, répondent à cette nécessité de prévenir les dommages liés à la consommation.

Les points de testing de la dangerosité des pilules constituent une véritable plus-value:

- ils testent la qualité des produits et renseignent les consommateurs sur leurs dangers; dans la plupart des cas, la présence révélée de substances dangereuses amène l'usager à renoncer à sa consommation;

meer in het algemeen betrekking heeft op het vraagstuk van het drugsgebruik in het openbaar of in het bijzijn van minderjarigen van jonger dan zestien.

Voor het overige biedt dit wetsvoorstel de procureur des Konings de mogelijkheid een minnelijke schikking in strafzaken voor te stellen aan wie een van de bij voormelde wet verboden stoffen in zijn bezit heeft of verwerft. Die minnelijke schikking heeft tot gevolg dat de strafvordering verval, doordat de betrokkene een bepaald bedrag betaalt. Het betreft hier een oplossing met een dubbel voordeel. Enerzijds zal de aldus opgelegde geldboete systematischer worden geïnd en zal de drugsgebruiker daar worden getroffen waar het effect van de boete het hardst aankomt, te weten in zijn portemonnee; anderzijds is er het immense voordeel dat de drugsgebruiker een eventuele gevangenisstraf ontloopt. Het is algemeen geweten dat de gevangenis niet de meest geschikte plaats is om drugsverslaafden te helpen.

Tot slot vragen de indieners ook dat, op basis van een grondige voorafgaande studie, een écht debat wordt gevoerd over de regelgeving inzake de cannabishandel. Voorts wensen zij dat dat debat binnen een redelijke termijn wordt afgerond.

#### 6. Het risicoverminderingsbeleid steunen

De indieners stellen voor de wetgeving met betrekking tot de risicoverminderende maatregelen te verduidelijken. Het gaat erom in alle rechtszekerheid de tenuitvoerlegging van projecten van risicovermindering mogelijk te maken (het testen van de gevaarlijkheidsgraad van de producten, de inrichting van opvangruimten om de met inspuitingen gepaard gaande risico's van infectie te verminderen).

Er bestaan immers mogelijkheden om de risico's van ongevallen en van de ontwikkeling van problematisch gebruik van bepaalde synthetische drugs te beperken. De op risicovermindering gerichte strategieën en meer in het bijzonder de vermindering van de risico's via de analyse van pillen beantwoorden aan die noodzaak de met het gebruik gepaard gaande schade te voorkomen.

De punten waar de gevaarlijkheid van de pillen wordt getest, zorgen voor een echte meerwaarde:

- ze testen de kwaliteit van de producten en lichten de gebruikers in over de gevaren ervan; in de meeste gevallen zet de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen de gebruiker ertoe aan af te zien van het gebruik;

– ils préviennent la consommation de produits particulièrement dangereux grâce à leur contribution au système d'alerte précoce («*early warning system*»)

– ils permettent un monitoring des nouvelles substances et des nouveaux usages (tendances émergentes).

Des points locaux d'accueil et de testing existent à l'heure actuelle, en Communauté française notamment.

Le gouvernement fédéral a marqué son accord de principe, dans la Note de politique fédérale en matière de drogues de 2001, sur les systèmes d'analyse des drogues synthétiques, mis en œuvre sur place (Festival de Dour, etc.). Cependant, la question de la compatibilité de cette pratique avec l'article 3, alinéa 2, de la loi précitée, qui interdit la facilitation et l'incitation à l'usage de stupéfiants, n'a pas été abordée.

Le testing d'ecstasy ne fait actuellement l'objet d'aucune réglementation en Belgique. L'absence de fondement légal n'en interdit pas pour autant son utilisation, à condition qu'elle soit compatible avec les règles de droit existantes. Cependant, le testing peut théoriquement être considéré comme de la facilitation ou de l'incitation à l'usage, quand bien même la consommation est, dans les faits, régulièrement reportée de par l'échange d'information entre l'intervenant et l'utilisateur. La jurisprudence a limité les cas d'infraction de facilitation à l'usage de stupéfiants aux tenanciers de café ayant toléré l'usage drogues au sein de leurs établissements. La Cour de cassation a néanmoins précisé que l'infraction de facilitation à l'usage n'était pas établie lorsque le fait à l'origine de l'infraction était justifié. En l'absence de dispositions légales pour encadrer le testing, cette exception ne peut être invoquée.<sup>2</sup>

Les projets de salles de consommation pour personnes toxicomanes s'inscrivent aussi dans une politique globale de réduction des risques destinée à diminuer les conséquences négatives de la consommation de drogues, tant pour les toxicomanes que pour la collectivité. Ils visent les usagers de drogues qui ne sont pas encore à même de quitter la consommation.

L'ouverture d'une salle de consommation, destinée à réduire les problèmes sanitaires, consiste en une structure contrôlée par des professionnels de la santé où il n'y a ni distribution de produits, ni vente de drogues.

– ze voorkomen de consumptie van bijzonder gevaarlijke producten dankzij hun bijdrage tot het mechanisme voor vroegtijdige waarschuwing («*early warning system*»);

– ze maken een controle van de nieuwe stoffen en van de nieuwe gebruiken (opkomende trends) mogelijk.

Vandaag bestaan al lokale opvang- en testpunten, onder meer in de Franse Gemeenschap.

De federale regering heeft in de federale beleidsnota Drugs van 2001 haar principieel akkoord gegeven over de «*on site*»-testsystemen voor synthetische drugs (Festival van Dour e.a.). De kwestie van de bestaanbaarheid van die praktijk met artikel 3, tweede lid, van de voormelde wet, dat verbiedt het gebruik van verdovende middelen te vergemakkelijken of ertoe aan te zetten, is niet aan bod gekomen.

Voor het testen van ecstasy bestaat in België thans geen enkele reglementering. Het ontbreken van een wettelijke grondslag belet echter niet dat van dergelijke tests gebruik wordt gemaakt, op voorwaarde dat zulks verenigbaar is met de bestaande rechtsregels. Theoretisch kan het testen echter worden aangezien als het vergemakkelijken van of het aanzetten tot gebruik, ook al wordt het gebruik in de praktijk regelmatig uitgesteld door de uitwisseling van informatie tussen de actor en de gebruiker. De rechtspraak heeft de gevallen als het vergemakkelijken van drugsgebruik als misdrijf beperkt tot de caféhouders die in hun etablissement het gebruik van verdovende middelen hebben toegestaan. Het Hof van Cassatie heeft echter aangegeven het misdrijf dat erin bestaat drugsgebruik te vergemakkelijken niet bewezen is als het feit dat aan de oorsprong van dat misdrijf ligt, gerechtvaardigd is. Bij gebrek aan wettelijke bepalingen inzake het testen kan die exceptie niet worden aangevoerd<sup>2</sup>.

De plannen voor gebruikersruimten voor verslaafden passen ook in een algemeen beleid van risico-vermindering dat tot doel heeft de negatieve gevolgen van het drugsgebruik te verminderen, zowel voor de drugsverslaafden als voor de gemeenschap. Ze zijn bedoeld voor de drugsgebruikers die nog niet in staat zijn om het gebruik stop te zetten.

Een gebruikersruimte, die bestemd is om de gezondheidsproblemen te beperken, is een voorziening die wordt gecontroleerd door gezondheidswerkers en waar geen producten worden uitgedeeld, noch drugs worden verkocht.

<sup>2</sup> Modus Vivendi ASBL, op. cit., p. 31.

<sup>2</sup> Modus Vivendi vzw., op. cit., blz. 31.

Ces salles de consommation poursuivent les objectifs suivants:

- réduire les problèmes de santé pouvant découler de la pratique d'injection chez les consommateurs, en améliorant, entre autres, les conditions d'injection et en renforçant leur capacité à adopter des comportements de prévention;
- réduire les nuisances associées à l'usage de drogues illicites dans les lieux publics et semi-publics en diminuant le nombre de seringues retrouvées à l'abandon et le nombre d'injections effectuées dans des lieux inadaptés;
- améliorer l'accès aux services socio-sanitaires et thérapeutiques chez les consommateurs de drogues illicites les plus marginalisés en encourageant le maintien du lien social et en limitant les situations d'exclusion;
- réduire les coûts des services de santé liés à la pratique d'injection de drogues illicites;
- promouvoir des modalités d'usage autres que l'injection.

Ce projet ne peut, en l'état actuel de la réglementation, être mis en œuvre.

À l'heure actuelle, les intervenants sociaux et médicaux sont en effet théoriquement confrontés, dans le cadre de leur profession, au risque d'être poursuivis pour avoir facilité à autrui l'usage de drogues ou pour avoir incité à cet usage.

La présente proposition a dès lors pour objet de remédier à ces situations afin de permettre la mise en œuvre de projets de réduction de risques en toute légalité et de mettre définitivement les professionnels à l'abri de toutes poursuites pénales.

## 7. Une amélioration de l'offre de traitements

Aucune politique cohérente en matière de drogues ne peut être envisagée sans un renforcement des traitements, en ce compris les traitements de substitution. Les auteurs soulignent la nécessité d'une (in)formation continue des intervenants et d'une évaluation des traitements.

Ils rappellent également qu'une diversification de l'offre de soins, dont la mise en place de projets pilotes de délivrance d'héroïne sous contrôle médical, est absolument nécessaire. Ils renvoient à cet égard à la proposition de résolution déposée par l'une d'entre eux (proposition de résolution visant à autoriser et soutenir une expérimentation clinique de prescription et de délivrance d'héroïne sous contrôle médical - DOC 51 1189/001).

Met die gebruikersruimten worden het volgende nagestreefd:

- de gezondheidsproblemen verminderen die kunnen voortvloeien uit het spuiten bij gebruikers, door onder andere de omstandigheden waarin ze spuiten te verbeteren en hun vermogen om preventiegedrag aan te nemen op te voeren;
- de aan het gebruik van illegale drugs in openbare en semi-openbare plaatsen gerelateerde overlast beperken door ervoor te zorgen dat minder injectiespuiten worden achtergelaten en door het aantal inspuitingen op onaangepaste plaatsen terug te dringen;
- de toegang tot de medisch-sociale en therapeutische diensten te verbeteren voor de meest gemarginaliseerde gebruikers van illegale drugs, door de handhaving van de sociale band aan te moedigen en de situaties van uitsluiting te beperken;
- de kosten van de gezondheidsdiensten die met het inspuiten van illegale drugs gepaard gaan, beperken;
- het gebruik van andere toedieningsmethodes dan het inspuiten bevorderen.

In de huidige stand van de reglementering kan aan dat project geen toepassing worden verleend.

De sociale en medische actoren zijn in het kader van hun beroep thans immers geconfronteerd met het risico te worden vervolgd omdat ze het drugsgebruik voor iemand anders hebben vergemakkelijkt of tot dat gebruik hebben aanzet.

Dit wetsvoorstel beoogt derhalve die situaties te verhelpen, teneinde volkomen wettig de tenuitvoerlegging van op risicovermindering gerichte projecten mogelijk te maken en de beroepsbeoefenaars definitief te behoeden voor strafvervolg.

## 7. Het aanbod aan behandelingen verbeteren

Een samenhangend drugsbeleid is ondenkbaar zonder een verbetering van de behandelingen, met inbegrip van de behandelingen met vervangingsmiddelen. De indieners attenderen op de noodzaak van permanente vorming en voorlichting voor de actoren en van een evaluatie van de behandelingen.

Zij wijzen er ook op dat een diversifiëring van het zorgaanbod, waaronder het opzetten van proefprojecten waarbij heroïne onder medisch toezicht wordt verstrekt, absoluut nodig is. Zij verwijzen in dat opzicht naar het voorstel van resolutie dat een van hen heeft ingediend (voorstel van resolutie teneinde een klinisch experiment inzake het voorschrijven en verstrekken van heroïne onder medisch toezicht toe te staan en te steunen – DOC 51 1189/001).

#### 8. Renforcer les structures et la coordination

La Cellule générale de politique en matière de drogues composée des représentants de toutes les autorités compétentes (État fédéral, communautés et régions), telle que prévue par le Note fédérale en matière de drogues de 2001, doit être mise sur pied dans les plus brefs délais. Cette Cellule est en effet indispensable pour la mise en œuvre d'une politique plus cohérente.

#### 9. Assurer une politique cohérente et intégrée au sein des établissements pénitentiaires

Les axes développés ci-dessus doivent être, dans la mesure du possible, appliqués dans les établissements pénitentiaires. Trois objectifs en particuliers doivent être poursuivis: la lutte contre les trafics, la préservation des non consommateurs et la politique de prévention, d'aide et de soins aux détenus toxicomanes.

#### 8. De structuren en de coördinatie versterken

De uit vertegenwoordigers van alle bevoegde overheden (federale Staat, gemeenschappen en gewesten) samengestelde Algemene Cel Drugbeleid, zoals bedoeld in de federale beleidsnota Drugs van 2001, moet zo snel mogelijk worden opgericht. Die Cel is immers onontbeerlijk voor de tenuitvoerlegging van een coherenter beleid.

#### 9. Zorgen voor een samenhangend en geïntegreerd beleid in de gevangenissen

De voormelde krachtlijnen moeten, in de mate van het mogelijke, worden toegepast in de gevangenissen. Daarbij moeten meer in het bijzonder drie doelstellingen worden nagestreefd: de bestrijding van de handel, de bescherming van de niet gebruikers en het beleid inzake preventie, hulp en zorg aan drugsverslaafde gedetineerden.

## COMMENTAIRES DES ARTICLES

## Art. 2

L'article 2 de la présente proposition modifie l'article 1<sup>er</sup> de la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes.

L'article 1<sup>er</sup>, § 1<sup>er</sup>, ainsi modifié reprend sous ce paragraphe, les trois précédents alinéas de l'article 1<sup>er</sup>.

Le §2, alinéa 1<sup>er</sup> crée une exception au pouvoir réglementaire accordé par l'article 1<sup>er</sup> au Roi. En effet, la détention et l'acquisition de cannabis ou de ses dérivés à des fins d'usage personnel ne peuvent plus constituer une infraction. On vise l'acquisition et la détention puisque ces deux actes sont indissociables l'un de l'autre. On maintient l'incrimination pour les mineurs n'ayant pas atteint l'âge de 16 ans. Il s'agit alors pour eux non pas d'une infraction mais d'un fait qualifié infraction qui relève de la compétence du tribunal de la jeunesse. Celui-ci pourra prononcer à leur égard une mesure de garde, de préservation ou d'éducation. En effet, le fait pour un mineur de consommer du cannabis à un si jeune âge peut être révélateur d'un état plus problématique qui mérite une prise en charge rapide par les services compétents.

Le § 2, 2<sup>ème</sup> alinéa délègue au Roi la mission de fixer une quantité maximale de substances visées à l'alinéa 1<sup>er</sup> du § 2, que l'on peut détenir et acquérir. Le Roi devra non seulement fixer un nombre maximum de grammes mais également un nombre maximum de plants femelles de cannabis. La détention ou l'acquisition d'une quantité égale ou inférieure à cette limite établit de manière irréfragable la présomption d'usage personnel. Néanmoins, au-delà de cette limite, il sera toujours possible d'apporter la preuve de la destination à un usage personnel. La Cour d'arbitrage établit en effet dans son arrêt n° 158/2004 du 20 octobre 2004 que le Roi devra fixer une quantité. En effet, au point B.6.4, la Cour précise que *«bien qu'il soit admissible en soi que le soin de déterminer cette quantité soit laissé au pouvoir exécutif, la mission que le législateur lui confie à cette fin doit imposer de façon univoque de déterminer une quantité clairement définie.»* La présente proposition satisfait pleinement aux exigences de la Cour d'arbitrage, puisqu'elle prévoit l'octroi explicite de cette compétence au pouvoir exécutif qui est le mieux placé pour réagir prompt-

## COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELN

## Art. 2

Artikel 2 van dit wetsvoorstel wijzigt artikel 1 van de wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen.

In het aldus gewijzigde artikel 1, § 1, worden de drie vorige leden van artikel 1 opgenomen.

Paragraaf 2, eerste lid, roept een uitzondering in het leven voor de regelgevende bevoegdheid die artikel 1 aan de Koning verleent. Cannabis of daarvan afgeleide producten bezitten en verwerven, mag immers niet langer een misdrijf zijn. Een en ander slaat op aanschaf en bezit omdat die twee handelingen onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Minderjarigen die nog niet de leeftijd van 16 jaar hebben bereikt, blijven daarvoor strafbaar. Voor hen gaat het dan niet om een misdrijf, maar om een als misdrijf omschreven feit waarvoor de jeugdrechtbank bevoegd is. Die rechtbank zal hun een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding kunnen opleggen. Dat een minderjarige op zo jonge leeftijd cannabis gebruikt, kan immers een aanwijzing zijn voor een meer problematische toestand die vereist dat hij snel mogelijk door de bevoegde diensten wordt geholpen.

Paragraaf 2, tweede lid, machtigt de Koning om de maximumhoeveelheid vast te stellen van de bij § 2, eerste lid, bedoelde stoffen, die men in bezit mag hebben of mag aanschaffen. Daarbij zal de Koning niet alleen de, in gram uitgedrukte, maximumhoeveelheid, maar tevens het maximumaantal vrouwelijke cannabisplanten moeten bepalen. Het bezit dan wel de aanschaf van een hoeveelheid die kleiner is dan of gelijk aan die maximumhoeveelheid, vormt het onweerlegbare bewijs dat de stoffen voor persoonlijk gebruik zijn bedoeld. Bij een grotere hoeveelheid zal men evenwel steeds het bewijs kunnen leveren dat de stoffen voor eigen gebruik zijn bedoeld. In zijn arrest nr. 158/2004 van 20 oktober 2004 stelt het Arbitragehof immers dat de Koning een hoeveelheid moet bepalen. In punt B.6.4. preciseert het Hof namelijk het volgende: *«Hoewel het op zich aanneemelijk is dat het bepalen van die hoeveelheid wordt overgelaten aan de uitvoerende macht, dient de opdracht die de wetgever daartoe verleent, ondubbelzinnig ertoe te verplichten een welomschreven hoeveelheid te bepalen.»* Dit wetsvoorstel komt volledig tegemoet aan

tement, en fonction des tendances du marché, notamment.

### Art. 3

L'article 3, 1<sup>er</sup>) de la proposition insère un paragraphe 1<sup>er</sup> à l'article 3 de la même loi.

L'économie générale du premier paragraphe est de lutter contre l'incitation d'autrui que peut provoquer certaines formes de consommation. La consommation en présence directe de mineurs n'ayant pas atteint l'âge de 16 ans est ainsi systématiquement sanctionnée. La consommation en public ne l'est que si le consommateur a agi de manière à inciter autrui à consommer également. On précise que la consommation ne sera sanctionnée que si elle a lieu en présence directe de mineurs. Cette précaution est prise afin d'éviter au consommateur d'être poursuivi pour avoir consommé lors d'un concert, par exemple, alors que des mineurs se trouvaient dans la foule; il ne le sera que s'il était directement accompagné de mineurs de moins de 16 ans.

Une distinction est faite selon que la substance consommée est visée par l'article 1<sup>er</sup>, § 2, (cannabis et ses dérivés) ou qu'il s'agit d'une autre substance dont le Roi a établi la liste en vertu de la présente loi. Dans le premier cas, la peine est celle qui est prévue à l'article 2<sup>ter</sup>, 4<sup>o</sup>, soit un emprisonnement de 3 mois à 1 an et une amende de 1.000 à 100.000 euros ou l'une de ces peines seulement. Dans le second cas, la peine est celle de l'article 2 *bis*, § 1<sup>er</sup>, soit un emprisonnement de 3 mois à 5 ans et une amende de 1.000 à 100.000 euros. Cette différence de peine correspond à la philosophie de la proposition qui prévoit un régime plus souple pour le cannabis et ses dérivés.

L'article 3, 2<sup>o</sup>), de la proposition insère les mots «sans préjudice du § 1<sup>er</sup>» avant les mots «seront punis», dans le § 2 de l'article 3. Il est en effet prévu une peine particulière lorsque c'est via la consommation qu'on incite autrui à l'usage des substances réglementées par le Roi en vertu de la loi précitée.

L'article 3, 3<sup>o</sup>), de la proposition insère un troisième alinéa dans le § 2 de l'article 3.

de eisen van het Arbitragehof, aangezien het die bevoegdheid uitdrukkelijk verleent aan de wetgevende macht, die het best geplaatst is om snel op te treden, meer bepaald op grond van de markttendens.

### Art. 3

Met punt 1<sup>o</sup>) van dit artikel wordt een § 1 ingevoegd in artikel 3 van dezelfde wet.

Algemeen ligt het in de bedoeling van paragraaf 1 de strijd aan te binden tegen bepaalde vormen van gebruik, die anderen ertoe zouden kunnen aanzetten eveneens te gebruiken. Derhalve wordt het gebruik in het bijzijn van minderjarigen die de leeftijd van 16 jaar niet hebben bereikt, systematisch bestraft. Gebruik in het openbaar is alleen strafbaar wanneer de gebruiker zich dusdanig gedraagt dat hij anderen eveneens tot gebruik aanzet. Gepreciseerd wordt dat alleen gebruik in het onmiddellijke bijzijn van minderjarigen zal worden bestraft. Die voorzorgsmaatregel moet voorkomen dat een gebruiker kan worden vervolgd omdat hij bijvoorbeeld tijdens een concert heeft gebruikt, terwijl zich minderjarigen in de menigte bevonden; hij zal alleen worden vervolgd wanneer hij gebruikt in het onmiddellijke bijzijn van minderjarigen jonger dan 16 jaar.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de stoffen die ressorteren onder artikel 1, § 2 (cannabis en derivaten daarvan), en andere stoffen, waarvan de lijst door de Koning op grond van deze wet is vastgesteld. Voor het eerste geval is de straf bepaald bij artikel 2<sup>ter</sup>, 4<sup>o</sup>, waarbij is voorzien in een gevangenisstraf van drie maanden tot één jaar, alsook in een geldboete van 1.000 tot 100.000 euro, of in slechts één van deze straffen. Voor het tweede geval is de straf bepaald bij artikel 2 *bis*, § 1, meer bepaald een gevangenisstraf van drie maanden tot vijf jaar, en een geldboete van 1.000 tot 100.000 euro. Dat verschil in strafmaat strookt met de zienswijze van de indieners van dit wetsvoorstel, volgens welke voor cannabis en de derivaten daarvan een soepeler regeling moet gelden.

Met punt 2<sup>o</sup>) van artikel 3 van dit wetsvoorstel worden in § 2, eerste lid, van artikel 3 van dezelfde wet vóór de woorden «Met de straffen», de woorden «Onverminderd § 1 worden» ingevoegd. Er is immers voorzien in een bijzondere straf wanneer men door eigen gebruik anderen aanzet tot het gebruik van stoffen die overeenkomstig de voormelde wet door de Koning zijn gereguleerd.

Met punt 3<sup>o</sup>) van dit artikel wordt een derde lid ingevoegd in § 2 van artikel 3 van dezelfde wet.

Le but de ce nouvel alinéa est de mettre à l'abri les intervenants sociaux et médicaux contre les risques de poursuite qu'ils pourraient encourir dans le cadre de leur profession. En effet, les modules de testing d'ecstasy, par exemple, peuvent théoriquement être considérés comme de la facilitation ou de l'incitation à l'usage, alors que la consommation est dans les faits régulièrement reportée de par l'échange d'informations entre l'intervenant et l'utilisateur.

Dans l'intérêt de la santé publique et pour mettre fin à l'insécurité juridique régnante, la pratique du testing est expressément autorisée lorsqu'elle est mise en œuvre par des intervenants sociaux et médicaux dûment reconnus par les communautés et/ou les régions. Ce même raisonnement s'applique aux intervenants sociaux et médicaux travaillant dans le cadre d'une salle de consommation, visant notamment à réduire les risques d'infection des personnes toxicomanes. Enfin, les autorités publiques qui mettent dans cet objectif de santé publique un local à disposition ne seront pas non plus poursuivies.

L'article 3, 4°), de la proposition insère un § 5 à l'article 3 de la même loi:

Comme pour l'ivresse alcoolique, on sanctionne ici celui qui, sous l'effet d'une substance quelconque, risquerait de mettre en danger autrui alors qu'il se livre à une occupation qui exige de la prudence ou des précautions particulières (on peut, par exemple, envisager le cas d'un ouvrier qui travaille sur des échafaudages). Il ne s'agit pas ici de réprimer la conduite sous l'effet de ces substances puisque ce cas est déjà expressément visé par les lois relatives à la police de la circulation routière, coordonnées le 16 mars 1968.

#### Art. 4

L'article 4 de la proposition insère un article 5 *bis* dans la même loi.

Cette disposition réprime une forme particulière d'incitation à l'usage de stupéfiants. Quiconque, par une publicité pour un produit ou une marque, exploite l'image d'une substance stupéfiante, que celle-ci soit interdite ou autorisée comme le cannabis, se verra frappé d'une amende importante.

Via de invoeging van dit nieuwe lid wordt beoogd maatschappelijk werkers en medisch personeel te beschermen tegen het risico van vervolging waaraan ze bij de uitoefening van hun beroep zouden kunnen zijn blootgesteld. Zo kunnen de met ecstasy uitgevoerde testmodules theoretisch worden beschouwd als het in de hand werken van of het aanzetten tot drugsgebruik, terwijl het gebruik ervan in de praktijk geregeld wordt uitgesteld als gevolg van informatie-uitwisseling tussen de interveniënt en de gebruiker.

In het belang van de volksgezondheid en de rechtszekerheid zijn *testing*-praktijken uitdrukkelijk toegestaan wanneer zij worden uitgevoerd door sociale en medische actoren die erkend zijn door de gemeenschappen en/of gewesten. Diezelfde redenering geldt voor de sociale en de medische actoren die hun beroep in een gebruikersruimte uitoefenen, meer bepaald om het infectierisico voor druggebruikers te verminderen. Tot slot zullen de overheden die ten behoeve van de volksgezondheid een ruimte ter beschikking stellen, evenmin worden vervolgd.

Met punt 4°) van dit artikel wordt een § 5 ingevoegd in artikel 3 van dezelfde wet.

Net als in geval van dronkenschap, wordt de persoon bestraft die, onder invloed van een of andere stof, een derde in gevaar dreigt te brengen bij het uitoefenen van een activiteit die voorzichtigheid dan wel bijzondere voorzorgen vereist (denken we bijvoorbeeld aan een arbeider die op een stelling werkt). Het ligt niet in de bedoeling het rijden onder invloed van die stoffen te bestraffen, aangezien zulks reeds uitdrukkelijk is geregeld in de bij het koninklijk besluit van 16 maart 1968 gecoördineerde wetten betreffende de politie over het wegverkeer.

#### Art. 4

Met dit artikel wordt in dezelfde wet een artikel 5*bis* ingevoegd.

Deze bepaling bestraft een bijzondere vorm van het aanzetten tot het druggebruik. Hij die, door reclame te maken voor een product of een merk, het imago van een drug exploiteert, ongeacht of die is toegestaan (zoals cannabis) of niet, stelt zich bloot aan een aanzienlijke geldboete.

## Art. 5

L'article 5 de la proposition insère un nouvel article 13 dans la même loi.

Cet article offre la possibilité au procureur du Roi de proposer une transaction pénale en cas de détention ou d'acquisition d'une substance prohibée, à des fins d'usage personnel. Le paiement de cette somme d'argent éteint l'action publique.

## Art. 6

L'article 6 de la proposition insère un nouvel article 14 dans la même loi.

Cet article porte création d'un «Fonds de lutte contre les assuétudes» qui sera directement alimenté par les produits des saisies et des confiscations en matière de stupéfiants. Ce fonds sera amené à financer des actions relevant de la compétence de l'État fédéral. Cependant, si les communautés le souhaitent, il pourra également intervenir dans le financement d'actions relevant en totalité ou en partie de la compétence des communautés, via la conclusion d'un accord de coopération ou d'un protocole d'accord entre les gouvernements concernés.

## Art. 5

Met dit artikel wordt in dezelfde wet een artikel 13 (*nieuw*) ingevoegd.

Op grond van dit artikel kan de procureur des Konings een minnelijke schikking in strafzaken voorstellen wanneer iemand in het bezit is van een verboden stof, dan wel die heeft aangeschaft voor persoonlijk gebruik. De betaling van die geldsom doet de openbare vordering teniet.

## Art. 6

Met dit artikel wordt in dezelfde wet een artikel 14 (*nieuw*) ingevoegd.

Dit artikel richt een «Fonds voor de bestrijding van verslaving» op, dat rechtstreeks zal worden gefinancierd door de opbrengst van de inbeslagnemingen en de verbeurdverklaringen in drugsaangelegenheden. Dat fonds zal de acties financieren die ressorteren onder de bevoegdheid van de federale Staat. Indien de gemeenschappen zulks wensen, kan de federale overheid evenwel tevens bijdragen tot de financiering van acties die geheel of ten dele onder de bevoegdheid van de gemeenschappen ressorteren, via een samenwerkingsovereenkomst of een protocolakkoord tussen de betrokken regeringen.

## Art. 7

Cette disposition concerne le suivi de l'exécution de cette proposition, pour le cas où elle serait votée.

La loi de 1921 précitée habilite déjà, dans son article 1<sup>er</sup>, le Roi à réglementer la commercialisation au sens large (vente, offre en vente, importation, fabrication,...) de cannabis. Afin que la présente proposition de loi soit cohérente et s'inscrive dans une démarche globale, une telle réglementation est indispensable.

Cette disposition requiert donc de la part du gouvernement de remettre dans un délai fixé un rapport sur la faisabilité et les différentes manières d'organiser une telle commercialisation contrôlée. Le but est évidemment d'inciter le gouvernement à se pencher le plus rapidement possible sur cette question et ainsi d'arriver, dans les délais les plus brefs, à une réglementation adaptée et efficace.

Thierry GIET (PS)  
Marie-Claire LAMBERT (PS)  
Yvan MAYEUR (PS)  
Valérie DEOM (PS)  
Patrick MORIAU (PS)  
Karine LALIEUX (PS)

## Art. 7

Deze bepaling regelt de opvolging van de uitvoering van dit wetsvoorstel, mocht het worden aangenomen.

Bij de wet van 1921, artikel 1, is de Koning reeds gemachtigd de commercialisering van cannabis in de ruime zin (verkoop, te koop stellen, invoer, vervaardiging enzovoort) te reglementeren. Om de coherentie van dit wetsvoorstel te waarborgen en het in te bedden in een alomvattende aanpak, is een soortgelijke reglementering onontbeerlijk.

Deze bepaling vereist dus van de regering dat zij binnen een vooropgestelde termijn een rapport opstelt over de haalbaarheid en de uiteenlopende wijzen om een soortgelijke, gecontroleerde commercialisering te organiseren. Het ligt uiteraard in de bedoeling de regering ertoe aan te zetten de zaak zo snel mogelijk te bespreken, en aldus op zeer korte termijn een aangepaste en efficiënte reglementering uit te werken.

## PROPOSITION DE LOI

Article 1<sup>er</sup>

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

## Art. 2

L'article 1<sup>er</sup> de la loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes, dont le texte actuel formera le paragraphe 1<sup>er</sup>, est complété par un paragraphe 2, rédigé comme suit:

«§ 2. Ne peuvent constituer une infraction la détention et l'acquisition, par des personnes âgées de seize ans accomplis au moins, de cannabis extracta, resinae, tincturae, pour autant que ces substances soient destinées à un usage personnel.

La détention et l'acquisition d'une quantité inférieure ou égale à un seuil maximum fixé par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, des substances visées à l'alinéa 1<sup>er</sup> du présent paragraphe sont réputées destinées à l'usage personnel.».

## Art. 3

À l'article 3 de la même loi, remplacé par la loi du 9 juillet 1975 et modifié par les lois du 17 novembre 1998, 22 août 2002 et 3 mai 2003, sont apportées les modifications suivantes:

1°) le § 1<sup>er</sup> est rétabli dans la rédaction suivante:

«§ 1<sup>er</sup>. Seront punis des peines prévues à l'article 2<sup>ter</sup>, 4° ceux qui auront consommé une substance visée à l'article 1<sup>er</sup>, § 2, en présence directe de mineurs n'ayant pas atteint l'âge de seize ans, ou en public de manière à inciter autrui à l'usage de ces substances.

Seront punis des peines prévues à l'article 2<sup>bis</sup>, § 1<sup>er</sup>, ceux qui auront consommé toutes autres substances réglementées par le Roi en vertu de la présente loi, en présence directe de mineurs n'ayant pas atteint l'âge de seize ans, ou en public, de manière à inciter autrui à l'usage de ces substances.»;

## WETSVOORSTEL

## Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

## Art. 2

Artikel 1 van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, waarvan de huidige tekst § 1 zal vormen, wordt aangevuld met een § 2, luidende:

«§ 2. Het bezit en de aanschaf van cannabis, extracta, resinae, tincturae, door personen die de volle leeftijd van zestien jaar hebben bereikt, kunnen geen strafbaar feit zijn, voor zover die stoffen voor persoonlijk gebruik bestemd zijn.

Het bezit en de aanschaf van een hoeveelheid van de in § 1, eerste lid, bedoelde stoffen die kleiner is dan of gelijk aan het bij een besluit na overleg in de Ministerraad vastgestelde maximum, worden geacht voor persoonlijk gebruik te zijn.».

## Art. 3

In artikel 3 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 9 juli 1975 en gewijzigd bij de wetten van 17 november 1998, 22 augustus 2002 en 3 mei 2003, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1°) paragraaf 1 wordt hersteld in de volgende lezing:

«§ 1. Met de straffen gesteld in artikel 2<sup>ter</sup>, 4°, worden gestraft zij die een in artikel 1, § 2, bedoelde stof gebruiken in het bijzijn van minderjarigen die de leeftijd van zestien jaar niet hebben bereikt, of in het openbaar, zodanig dat anderen tot het gebruik van die stoffen worden aangezet.

Met de straffen gesteld in artikel 2<sup>bis</sup>, § 1, worden gestraft zij die enige andere krachtens deze wet bij de Koning gereguleerde stof gebruiken in het bijzijn van minderjarigen die de leeftijd van zestien jaar niet hebben bereikt, of in het openbaar, zodanig dat anderen tot het gebruik van die stoffen worden aangezet.»;

2°) au § 2, alinéa 1<sup>er</sup> de la même loi, les mots «*Sans préjudice du § 1<sup>er</sup>*» sont insérés avant les mots «seront punis»;

3°) le § 2 est complété par un troisième alinéa, rédigé comme suit:

*«Le premier alinéa ne s'applique pas au travail d'information relatif aux substances visées par la présente loi, au travail de prévention, en ce compris la prévention des risques liés à la consommation de ces substances et le testing des substances visées par la présente loi, et au travail d'encadrement de la consommation visant à améliorer la santé et la qualité de vie du toxicomane, réalisé par les intervenants sociaux et médicaux reconnus par les communautés et/ou les régions. Dans ce dernier cas, le premier alinéa ne s'applique pas non plus à la mise à disposition de locaux par les pouvoirs publics.»*

4°) un § 5, rédigé comme suit, est inséré:

«§ 5. Seront punis des peines prévues à l'article 2bis ceux qui, tout en étant sous l'effet d'une des substances réglementées par le Roi en vertu de la présente loi, se livrent à une occupation exigeant une prudence ou des précautions spéciales afin d'éviter du danger pour autrui.»

#### Art. 4

Un article 5 *bis*, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

«Art. 5bis. — Sera puni d'une amende de mille à cent mille euros quiconque fera de la publicité pour et/ou du parrainage pour une des substances visées à l'article 1<sup>er</sup>.»

#### Art. 5

Un article 13, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

«Art. 13. — § 1<sup>er</sup>. Après constatation d'une infraction relative à la détention ou à l'acquisition d'une quantité limitée à l'usage personnel des substances visées par la présente loi ou par ses arrêtés d'exécution, le procureur du Roi propose le paiement d'une somme d'argent.

2°) in § 2, eerste lid, van dezelfde wet worden voor de woorden «Met de straffen» de woorden «*Onverminderd § 1 worden*» ingevoegd en wordt na het woord «onderscheid» het woord «, worden» weggelaten;

3°) paragraaf 2 wordt aangevuld met een derde lid, luidende:

«Het eerste lid is niet van toepassing op informatieverstrekking aangaande de bij deze wet bedoelde stoffen, op de preventie, waaronder de risicopreventie in verband met het gebruik en het testen van de bij deze wet bedoelde stoffen, en op de begeleiding van het gebruik met het oog op de verbetering van de gezondheid en de levenskwaliteit van de verslaafde, door de door de gemeenschappen en/of gewesten erkende maatschappelijk en medisch werkers. In dat laatste geval geldt het eerste lid ook niet voor de terbeschikkingstelling van gebruiksruidten door de overheid.»;

4°) een § 5 wordt ingevoegd, luidende:

«§ 5. Met de straffen gesteld in artikel 2bis worden gestraft zij die onder invloed van één van de krachtens deze wet bij de Koning gereguleerde stoffen een activiteit verrichten die voorzichtigheid of speciale voorzorg vereisen, teneinde gevaren voor de anderen te voorkomen.».

#### Art. 4

In dezelfde wet wordt een artikel 5bis ingevoegd, luidende:

«Art. 5bis. — Met geldboete van duizend tot honderduizend euro wordt gestraft hij die reclame maakt en/of als sponsor optreedt voor één van de in artikel 1 bedoelde stoffen.».

#### Art. 5

In dezelfde wet wordt een artikel 13 ingevoegd, luidende:

«Art. 13. — § 1. Na vaststelling van een strafbaar feit in verband met het bezit of de aanschaf van een beperkte hoeveelheid van de bij deze wet of haar uitvoeringsbesluiten bedoelde stoffen voor persoonlijk gebruik, stelt de procureur des Konings de betaling voor van een geldsom.

Le montant, dont le paiement éteint l'action publique, ne peut être ni inférieur au montant minimum, ni être supérieur au montant maximum de l'amende fixée pour l'infraction à la disposition légale concernée.

§ 2. Si l'auteur de l'infraction a sa résidence principale en Belgique et ne paie pas immédiatement la somme proposée, il dispose d'un délai de cinq jours pour s'acquitter du paiement. En cas de non paiement à l'expiration du délai, le ministère public exercera l'action publique.

§ 3. La faculté accordée au procureur du Roi par le paragraphe 1<sup>er</sup> ne peut être exercée lorsque le tribunal est déjà saisi du fait ou lorsque le juge d'instruction est requis d'instruire.»

#### Art. 6

Un article 14, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi:

«Art. 14. — § 1<sup>er</sup>. Il est créé un fonds, dénommé «Fonds de lutte contre les assuétudes», en vue de financer prioritairement les messages d'information de santé publique et l'offre de traitement des personnes toxicomanes.

Auprès du Fonds est créé un Comité d'accompagnement, dont l'organisation, la mission, la composition et le fonctionnement sont déterminés par le Roi.

Le Comité d'accompagnement transmet au ministre qui a la Santé publique dans ses attributions, à sa demande, chaque fois qu'il l'estime souhaitable, et au moins une fois par an, un rapport sur le fonctionnement du Fonds.

§ 2. Ce Fonds est directement et exclusivement financé par les produits des saisies et confiscations qui peuvent être prononcées en cas d'infraction à la présente loi.»

#### Art. 7

«Le ministre de la Justice et celui qui a la Santé publique dans ses attributions remettent, dans les 18 mois suivant l'entrée en vigueur de la présente loi, un rapport à la Chambre des représentants et au Sénat sur les moyens et l'opportunité de mettre en place un système de commercialisation contrôlée du cannabis extracta, restinae, tincturae.

Het bedrag, waarvan de betaling de openbare vordering teniet doet, mag niet lager zijn dan het minimum of niet hoger zijn dan het maximum van de voor de overtreding van de betrokken bepaling vastgestelde geldboete.

§ 2. Als de hoofdverblijfplaats van de dader in België is gelegen en hij niet onmiddellijk de voorgestelde som betaalt, beschikt hij over een termijn van vijf dagen om zich van de betaling te kwijten. Als de betaling na het verstrijken van de termijn niet is verricht, stelt het openbaar ministerie een vordering in.

«§ 3. De bij § 1 aan de procureur des Konings verleende mogelijkheid is niet uitvoerbaar als de rechtbank al met de behandeling van het feit is belast of als de onderzoeksrechter met een onderzoek is belast.»

#### Art. 6

In dezelfde wet wordt een artikel 14 ingevoegd, luidende:

«Art. 14.— § 1. Er wordt een fonds, genaamd «Fonds voor de bestrijding van verslaving», opgericht teneinde de informatieboodschappen op het vlak van de volksgezondheid en het aanbod inzake de behandeling van de verslaafden bij voorrang te financieren.

Bij dat Fonds wordt een begeleidingscomité opgericht waarvan de organisatie, de taak, de samenstelling en de werking door de Koning worden bepaald.

Het begeleidingscomité bezorgt de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort, telkens hij zulks wenselijk acht maar ten minste eens per jaar een verslag over de werking van dat Fonds.

§ 2. Dat Fonds wordt rechtstreeks en uitsluitend gefinancierd door de opbrengst van de inbeslagnemingen en de verbeurdverklaringen die in geval van overtreding van deze wet kunnen worden uitgesproken.»

#### Art. 7

De minister van Justitie en de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort, overhandigen binnen de 18 maanden die volgen op de inwerkingtreding van deze wet, een verslag aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en aan de Senaat over de middelen en de opportuniteit tot instelling van een regeling inzake het gecontroleerd in de handel brengen van cannabis, extracta, resinae, tincturae.

Les points suivants devront notamment être étudiés:

1. étude comparée des systèmes mis en place dans les pays voisins;
2. procédure d'agrément et de contrôle des personnes et établissements qui pourront fabriquer, distribuer et vendre le cannabis;
3. procédure de certification du cannabis;
4. types et nombre de points de vente autorisés;
5. formation du personnel de vente;
6. modalités de vente;
7. risques de narco-tourisme;
8. prix et étiquetage du produit.

Le 23 février 2006

Thierry GIET (PS)  
Marie-Claire LAMBERT (PS)  
Yvan MAYEUR (PS)  
Valérie DEOM (PS)  
Patrick MORIAU (PS)  
Karine LALIEUX (PS)

Met name de volgende punten moeten worden onderzocht:

1. een vergelijkende studie van de regelingen in de buurlanden;
2. een procedure tot erkenning en controle van de personen en instellingen die cannabis zullen mogen vervaardigen, verdelen en verkopen;
3. een procedure tot certificatie van cannabis;
4. soorten en aantal toegestane verkooppunten;
5. de opleiding van het verkooppersoneel;
6. de nadere verkoopregels;
7. de gevaren van drugstoerisme;
8. de prijs en etikettering van het product.

23 februari 2006

## TEXTE DE BASE

**Loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes**

### Art. 1<sup>er</sup>

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, réglementer et surveiller, dans l'intérêt de l'hygiène et de la santé publique, l'importation, l'exportation, le transit, la fabrication, la conservation, c'est-à-dire le stockage dans les conditions requises, l'étiquetage, le transport, la détention, le courtage, la vente et l'offre en vente, la délivrance et l'acquisition, à titre onéreux ou à titre gratuit, des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes ou antiseptiques ainsi que la culture des plantes dont ces substances peuvent être extraites.

Le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, a les mêmes pouvoirs en ce qui concerne les substances psychotropes, autres que des substances stupéfiantes et soporifiques, susceptibles d'engendrer une dépendance.

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, exercer également les mêmes pouvoirs en ce qui concerne des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes.

## TEXTE DE BASE ADAPTÉ À LA PROPOSITION

**Loi du 24 février 1921 concernant le trafic des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, psychotropes, désinfectantes ou antiseptiques et des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes**

### Art. 1<sup>er</sup>

§ 1<sup>er</sup>. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, réglementer et surveiller, dans l'intérêt de l'hygiène et de la santé publique, l'importation, l'exportation, le transit, la fabrication, la conservation, c'est-à-dire le stockage dans les conditions requises, l'étiquetage, le transport, la détention, le courtage, la vente et l'offre en vente, la délivrance et l'acquisition, à titre onéreux ou à titre gratuit, des substances vénéneuses, soporifiques, stupéfiantes, désinfectantes ou antiseptiques ainsi que la culture des plantes dont ces substances peuvent être extraites.

Le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, a les mêmes pouvoirs en ce qui concerne les substances psychotropes, autres que des substances stupéfiantes et soporifiques, susceptibles d'engendrer une dépendance.

Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, exercer également les mêmes pouvoirs en ce qui concerne des substances pouvant servir à la fabrication illicite de substances stupéfiantes et psychotropes.

§ 2. Ne peuvent constituer une infraction la détention et l'acquisition, par des personnes âgées de seize ans accomplis au moins, de cannabis extracta, restinae, tincturae, pour autant que ces substances soient destinées à un usage personnel.

La détention et l'acquisition d'une quantité inférieure ou égale à un seuil maximum fixé par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, des substances visées à l'alinéa 1<sup>er</sup> du présent paragraphe sont réputées destinées à l'usage personnel.

## BASISTEKST

**Wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen**

## Art. 1

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, in het belang van de hygiëne, de openbare gezondheid, de invoer, de uitvoer, de doorvoer, de vervaardiging, de bewaring, dit wil zeggen de opslag onder de vereiste voorwaarden, de etikettering, het vervoer, het bezit, de makelarij, de verkoop en het te koop stellen, het afleveren of het aanschaffen, tegen betaling of kosteloos, van giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende middelen, ontsmettingsmiddelen en antiseptica alsook de teelt van planten waaruit deze stoffen kunnen worden getrokken, regelen en daarover toezicht houden.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, dezelfde bevoegdheden uitoefenen ten aanzien van andere psychotrope stoffen dan verdovende middelen en slaapmiddelen, die afhankelijkheid kunnen teweegbrengen.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, eveneens dezelfde bevoegdheden uitoefenen ten aanzien van stoffen die gebruikt kunnen worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen.

## BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL

**Wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen**

## Art. 1

§ 1. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, in het belang van de hygiëne, de openbare gezondheid, de invoer, de uitvoer, de doorvoer, de vervaardiging, de bewaring, dit wil zeggen de opslag onder de vereiste voorwaarden, de etikettering, het vervoer, het bezit, de makelarij, de verkoop en het te koop stellen, het afleveren of het aanschaffen, tegen betaling of kosteloos, van giftstoffen, slaapmiddelen, verdovende middelen, ontsmettingsmiddelen en antiseptica alsook de teelt van planten waaruit deze stoffen kunnen worden getrokken, regelen en daarover toezicht houden.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, dezelfde bevoegdheden uitoefenen ten aanzien van andere psychotrope stoffen dan verdovende middelen en slaapmiddelen, die afhankelijkheid kunnen teweegbrengen.

De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, eveneens dezelfde bevoegdheden uitoefenen ten aanzien van stoffen die gebruikt kunnen worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen.

§ 2. Het bezit en de aanschaf van cannabis, extracta, resinae, tincturae, door personen die de volle leeftijd van zestien jaar hebben bereikt, kunnen geen strafbaar feit zijn, voor zover die stoffen voor persoonlijk gebruik bestemd zijn.

Het bezit en de aanschaf van een hoeveelheid van de in § 1, eerste lid, bedoelde stoffen die kleiner is dan of gelijk aan het bij een besluit na overleg in de Ministerraad vastgestelde maximum, worden geacht voor persoonlijk gebruik te zijn.

## Art. 3

§ 1<sup>er</sup>.  
[...]

§ 2. Seront punies des peines prévues à l'article 2*bis* et selon les distinctions qui y sont faites, ceux qui auront facilité à autrui l'usage, à titre onéreux ou à titre gratuit des substances spécifiées à l'article 2*bis*, § 1<sup>er</sup>, soit en procurant à cet effet un local soit par tout autre moyen, ou qui auront incité à cet usage.

Ne sont pas soumises à l'application de l'alinéa précédent, l'offre en vente, la vente au détail et la délivrance, même à titre gratuit, visées à l'article 4, § 2, 6°, de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

§ 3. Seront punies des peines prévues à l'article 2*bis* et selon les distinctions qui y sont faites, les praticiens de l'art de guérir, de l'art vétérinaire ou d'une profession paramédicale qui auront abusivement prescrit, administré ou délivré des médicaments contenant des substances soporifiques, stupéfiantes ou psychotropes de nature à créer, entretenir ou aggraver une dépendance.

## Art. 3

§1<sup>er</sup>. Seront punies des peines prévues à l'article 2 ter, 4° ceux qui auront consommé une substance visée à l'article 1<sup>er</sup>, § 2, en présence directe de mineurs n'ayant pas atteint l'âge de seize ans, ou en public de manière à inciter autrui à l'usage de ces substances.

Seront punies des peines prévues à l'article 2*bis*, § 1<sup>er</sup>, ceux qui auront consommé toutes autres substances réglementées par le Roi en vertu de la présente loi en présence directe de mineurs n'ayant pas atteint l'âge de seize ans, ou en public de manière à inciter autrui à l'usage de ces substances.

§ 2. Sans préjudice du § 1<sup>er</sup>, seront punies des peines prévues à l'article 2*bis* et selon les distinctions qui y sont faites, ceux qui auront facilité à autrui l'usage, à titre onéreux ou à titre gratuit des substances spécifiées à l'article 2*bis*, § 1<sup>er</sup>, soit en procurant à cet effet un local soit par tout autre moyen, ou qui auront incité à cet usage.

Ne sont pas soumises à l'application de l'alinéa précédent, l'offre en vente, la vente au détail et la délivrance, même à titre gratuit, visées à l'article 4, § 2, 6°, de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

Le premier alinéa ne s'applique pas au travail d'information relatif aux substances visées par la présente loi, au travail de prévention, en ce compris la prévention des risques liés à la consommation de ces substances et le testing des substances visées par la présente loi, et au travail d'encadrement de la consommation visant à améliorer la santé et la qualité de vie du toxicomane, réalisé par les intervenants sociaux et médicaux reconnus par les communautés et/ou les régions. Dans ce dernier cas, le premier alinéa ne s'applique pas non plus à la mise à disposition de locaux par les pouvoirs publics.

§ 3. Seront punies des peines prévues à l'article 2*bis* et selon les distinctions qui y sont faites, les praticiens de l'art de guérir, de l'art vétérinaire ou d'une profession paramédicale qui auront abusivement prescrit, administré ou délivré des médicaments contenant des substances soporifiques, stupéfiantes ou psychotropes de nature à créer, entretenir ou aggraver une dépendance.

## Art. 3

§ 1.  
[...]

§ 2. Met de straffen gesteld in artikel 2*bis*, en volgens het daarin gemaakte onderscheid, worden gestraft zij die, onder bezwarende titel of om niet, voor een ander het gebruik van de in artikel 2*bis*, § 1, genoemde stoffen gemakkelijker maken door het verschaffen daartoe van een lokaal of door enig ander middel, of tot dit gebruik aanzetten.

Onder de toepassing van het vorige lid vallen niet het te koop aanbieden, de detailverkoop en de terhandstelling, zelfs kosteloos, als bedoeld in artikel 4, § 2, 6°, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies.

§ 3. Met de straffen gesteld in artikel 2*bis*, en volgens het daarin gemaakte onderscheid, worden gestraft de beoefenaars van de geneeskunde, van de diergeneeskunde of van een paramedisch beroep die misbruik maken van het voorschrijven, toedienen of afleveren van geneesmiddelen die slaapmiddelen, verdovende middelen of psychotropische stoffen bevatten welke afhankelijkheid kunnen teweegbrengen, onderhouden of verergeren.

## Art. 3

§1. Met de straffen gesteld in artikel 2ter, 4°, worden gestraft zij die een in artikel 1, § 2, bedoelde stof gebruiken in het bijzijn van minderjarigen die de leeftijd van zestien jaar niet hebben bereikt, of in het openbaar, zodanig dat anderen tot het gebruik van die stoffen worden aangezet.

Met de straffen gesteld in artikel 2*bis*, § 1, worden gestraft zij die enige andere krachtens deze wet bij de Koning gereguleerde stof gebruiken in het bijzijn van minderjarigen die de leeftijd van zestien jaar niet hebben bereikt, of in het openbaar, zodanig dat anderen tot het gebruik van die stoffen worden aangezet.»;

§ 2. Onverminderd § 1 worden met de straffen gesteld in artikel 2*bis*, en volgens het daarin gemaakte onderscheid {...} gestraft zij die, onder bezwarende titel of om niet, voor een ander het gebruik van de in artikel 2*bis*, § 1, genoemde stoffen gemakkelijker maken door het verschaffen daartoe van een lokaal of door enig ander middel, of tot dit gebruik aanzetten.

Onder de toepassing van het vorige lid vallen niet het te koop aanbieden, de detailverkoop en de terhandstelling, zelfs kosteloos, als bedoeld in artikel 4, § 2, 6°, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies.

Het eerste lid is niet van toepassing op informatieverstrekking aangaande de bij deze wet bedoelde stoffen, op de preventie, waaronder de risicopreventie in verband met het gebruik en het testen van de bij deze wet bedoelde stoffen, en op de begeleiding van het gebruik met het oog op de verbetering van de gezondheid en de levenskwaliteit van de verslaafde, door de door de gemeenschappen en/of gewesten erkende maatschappelijk en medisch werkers. In dat laatste geval geldt het eerste lid ook niet voor de terbeschikkingstelling van gebruiksruimten door de overheid.»;

§ 3. Met de straffen gesteld in artikel 2*bis*, en volgens het daarin gemaakte onderscheid, worden gestraft de beoefenaars van de geneeskunde, van de diergeneeskunde of van een paramedisch beroep die misbruik maken van het voorschrijven, toedienen of afleveren van geneesmiddelen die slaapmiddelen, verdovende middelen of psychotropische stoffen bevatten welke afhankelijkheid kunnen teweegbrengen, onderhouden of verergeren.

§ 4. Ne peuvent être sanctionnés, en vertu du paragraphe précédent, les traitements de substitution dispensés par un praticien de l'art de guérir.

On entend par traitement de substitution tout traitement consistant à prescrire, administrer ou délivrer à un patient toxicomane des substances stupéfiantes sous forme médicamenteuse, visant, dans le cadre d'une thérapie, à améliorer sa santé et sa qualité de vie, et à obtenir si possible le sevrage du patient.

La liste des substances stupéfiantes et psychotropes sous forme médicamenteuse autorisées pour le traitement de substitution est déterminée par le Roi sur proposition du ministre qui a la Santé publique dans ses attributions.

Sur proposition du ministre qui a la Santé publique dans ses attributions, le Roi détermine, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, les conditions relatives à:

1° la délivrance et l'administration du médicament;

2° l'enregistrement du traitement par le ministère des Affaires sociales, de la Santé publique et de l'Environnement moyennant le respect de la réglementation relative à la protection de la vie privée.

Pour les substances médicamenteuses qu'il détermine, le Roi prévoit, sur proposition du ministre qui a la Santé publique dans ses attributions et par arrêté délibéré en Conseil des ministres, des conditions concernant:

1° le nombre de patients pouvant être pris en charge, par médecin;

2° l'accompagnement du traitement et la formation continue du médecin;

3° la relation que le médecin prescripteur établit avec un centre spécialisé ou avec un réseau de soins.

§ 4. Ne peuvent être sanctionnés, en vertu du paragraphe précédent, les traitements de substitution dispensés par un praticien de l'art de guérir.

On entend par traitement de substitution tout traitement consistant à prescrire, administrer ou délivrer à un patient toxicomane des substances stupéfiantes sous forme médicamenteuse, visant, dans le cadre d'une thérapie, à améliorer sa santé et sa qualité de vie, et à obtenir si possible le sevrage du patient.

La liste des substances stupéfiantes et psychotropes sous forme médicamenteuse autorisées pour le traitement de substitution est déterminée par le Roi sur proposition du ministre qui a la Santé publique dans ses attributions.

Sur proposition du ministre qui a la Santé publique dans ses attributions, le Roi détermine, par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, les conditions relatives à:

1° la délivrance et l'administration du médicament;

2° l'enregistrement du traitement par le ministère des Affaires sociales, de la Santé publique et de l'Environnement moyennant le respect de la réglementation relative à la protection de la vie privée.

Pour les substances médicamenteuses qu'il détermine, le Roi prévoit, sur proposition du ministre qui a la Santé publique dans ses attributions et par arrêté délibéré en Conseil des ministres, des conditions concernant:

1° le nombre de patients pouvant être pris en charge, par médecin;

2° l'accompagnement du traitement et la formation continue du médecin;

3° la relation que le médecin prescripteur établit avec un centre spécialisé ou avec un réseau de soins.

§ 5. Seront punis des peines prévues à l'article 2bis ceux qui, tout en étant sous l'effet d'une des substances réglementées par le Roi en vertu de la présente loi, se livrent à une occupation exigeant une prudence ou des précautions spéciales afin d'éviter du danger pour autrui.

§ 4. De behandeling met vervangingsmiddelen verstrekt door een beoefenaar van de geneeskunde kan niet worden bestraft krachtens de vorige paragraaf.

Voor de toepassing van deze wet wordt onder «behandeling met vervangingsmiddelen» verstaan elke behandeling die bestaat in het voorschrijven, toedienen of afgeven aan een verslaafde patiënt van verdovende middelen bij wijze van geneesmiddel en die, in het kader van een therapie, de verbetering van de gezondheid en de levenskwaliteit van de patiënt beoogt en indien mogelijk tot diens ontwenning leidt.

De lijst van verdovende middelen en psychotrope stoffen die bij wijze van geneesmiddel toegelaten zijn voor de behandeling met vervangingsmiddelen wordt bepaald door de Koning op voorstel van de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort.

Op voorstel van de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort, bepaalt de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de voorwaarden met betrekking tot:

1° het afgeven en de toediening van het geneesmiddel;

2° de registratie van de behandeling door het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu op voorwaarde dat de reglementering inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wordt nageleefd.

Voor de geneesmiddelen die Hij bepaalt, bepaalt de Koning, op voorstel van de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort en bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voorwaarden wat betreft:

1° het aantal patiënten dat per arts in behandeling mag worden genomen;

2° de begeleiding van de behandeling en de bijscholing van de arts;

3° de contacten die de voorschrijvende arts onderhoudt met een gespecialiseerd centrum of met een netwerk voor behandeling.

§ 4. De behandeling met vervangingsmiddelen verstrekt door een beoefenaar van de geneeskunde kan niet worden bestraft krachtens de vorige paragraaf.

Voor de toepassing van deze wet wordt onder «behandeling met vervangingsmiddelen» verstaan elke behandeling die bestaat in het voorschrijven, toedienen of afgeven aan een verslaafde patiënt van verdovende middelen bij wijze van geneesmiddel en die, in het kader van een therapie, de verbetering van de gezondheid en de levenskwaliteit van de patiënt beoogt en indien mogelijk tot diens ontwenning leidt.

De lijst van verdovende middelen en psychotrope stoffen die bij wijze van geneesmiddel toegelaten zijn voor de behandeling met vervangingsmiddelen wordt bepaald door de Koning op voorstel van de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort.

Op voorstel van de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort, bepaalt de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de voorwaarden met betrekking tot:

1° het afgeven en de toediening van het geneesmiddel;

2° de registratie van de behandeling door het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu op voorwaarde dat de reglementering inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wordt nageleefd.

Voor de geneesmiddelen die Hij bepaalt, bepaalt de Koning, op voorstel van de minister tot wiens bevoegdheid de Volksgezondheid behoort en bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, voorwaarden wat betreft:

1° het aantal patiënten dat per arts in behandeling mag worden genomen;

2° de begeleiding van de behandeling en de bijscholing van de arts;

3° de contacten die de voorschrijvende arts onderhoudt met een gespecialiseerd centrum of met een netwerk voor behandeling.

§ 5. Met de straffen gesteld in artikel 2*bis* worden gestraft zij die onder invloed van één van de krachtens deze wet bij de Koning gereguleerde stoffen een activiteit verrichten die voorzichtigheid of speciale voorzorg vereisen, teneinde gevaren voor de anderen te voorkomen.